

अथ कविना हनूमत्प्रतिनिवृत्तिं समुद्रतीरेरामानयनपर्यन्तामुपवर्ण्य तन्निवृत्त्यनंतरकालिकः सभयरावणव्यापारउपवर्ण्यते वाचःक्रमवृत्तित्वात् ॥ लंकायामिति ॥ हनूमता शक्रेणैव कृतं घोरं कर्म दृष्ट्वा राक्षसान्ब्रवीत् ॥ १ ॥ ज्हीबीजमाह ॥ धर्षितेति आक्रान्तेत्यर्थः ॥ वानरमात्रेण एकेननिरायुधेनचेत्यर्थः ॥ २ ॥ आविला क्षुभिता ॥ ३ ॥ वोभद्रमस्तु ॥ किंकरिष्यामि ॥ अनंतरं वीर्युष्माकं किंयुक्तं योग्यानुष्ठानं किरोचतइतिशेषः ॥ यत्कर्मानुष्ठितं तन्नःसमर्थंभवेत् यच्चकृतं सुकृतंसम्यगनुष्ठितं श्लाघनीयंभ

लंकायांतु कृतं कर्म घोरं दृष्ट्वा भयावहं ॥ राक्षसेन्द्रो हनुमता शक्रेणैव महात्मना ॥ अब्रवीद्राक्षसान्सर्वानंहिया किंचिदवाङ्मुखः ॥ १ ॥ धर्षिता च प्रविष्टा च लंका दुष्प्रसहापुरी ॥ तेन वानरमात्रेण दृष्टा सीता च जानकी ॥ २ ॥ प्रासादो धर्षितश्चैत्यः प्रवराराक्षसाहताः ॥ आविला च पुरी लंका सर्वा हनुमता कृता ॥ ३ ॥ किंकरिष्यामि भद्रं वः किं वीर्युक्तमनंतरं ॥ उच्यतां नः समर्थं यत्कृतं च सुकृतं भवेत् ॥ ४ ॥ मंत्रमूलं च विजयं प्रवदंति मनस्विनः ॥ तस्माद्द्वैरोचये मंत्रं रामं प्रति महाबलाः ॥ ५ ॥ त्रिविधाः पुरुषा लोके उत्तमा धममध्यमाः ॥ तेषां तु समवेतानां गुणदोषौ वदाम्यहम् ॥ ६ ॥ मंत्रस्त्रिभिर्हि संयुक्तः समर्थैर्मंत्रनिर्णये ॥ मित्रैर्वापि समानार्थैर्बाधवैरपि बाधकैः ॥ ७ ॥ सहितो मंत्रयित्वा यः कर्मरंभान् प्रवर्तयेत् ॥ दैवे च कुरुते यत्नं तमाहुः पुरुषोत्तमम् ॥ ८ ॥ एकोऽर्थविष्टशेदे को धर्मप्रकुरुते मनः ॥ एकः कार्यानि कुरुते तमाहुर्मध्यमं नरं ॥ ९ ॥ वेत्तुं दुच्यतां ॥ ४ ॥ सर्वतः समर्थस्य तव को विचारइत्यत्र राजनीतिरियमित्याह ॥ मंत्रमूलमिति ॥ मनस्विनः शूराः ॥ ५ ॥ यस्योत्तमप्रभुत्वप्रत्यायनशेषतया मंत्रत्रैविध्यात्प्रभुत्रैविध्यमाह ॥ त्रिविधाइति ॥ पुरुषाः मंत्रापेक्षिणः प्रभुपुरुषाः समवेतानां संकीर्णरूपाणां लक्षणाज्ञानं विना विवेक्तुमशक्यानां गुणदोषौ ॥ उत्तमानां गुणो मध्यमानां गुणदोषौ अधमानां दोषश्चेति विवेकः ॥ ६ ॥ यस्य मंत्र उच्यमान लक्षणैस्त्रिभिः संयुक्तो भवति ॥ यो वा मित्रादिभिस्त्रिभ्यो धिकैरपि सहितो मंत्रयित्वा कर्मरंभात्प्रवर्तयेत् ॥ दैवे दैवसहाये च यत्नं कुरुते तमुत्तमं पुरुषमाहुः ॥ ७ ॥ ८ ॥ एकोऽर्थमिति ॥ विचारोऽस्य गुणः ॥ इतरनिरपेक्षतादोषः ॥ ९ ॥